

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒)

วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
มหาวิทยาลัยมหารจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอนุมัติในการประชุม
ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

สารบัญ

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๕
หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร	๗
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล	๒๐
หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๒๘
หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์	๓๐
หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๓๑
หมวดที่ ๘ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	๓๕
ภาคผนวก ก คำอธิบายรายวิชา	๓๗
ภาคผนวก ข ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ	๔๓
ภาคผนวก ค คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและประกาศอนุมัติหลักสูตร	๗๓
ภาคผนวก ง ประวัติและผลงานทางวิชาการอาจารย์ประจำหลักสูตร	๗๖

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๑

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร	
ชื่อหลักสูตรภาษาไทย	: หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ	: Master of Political Science Program
๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	
ชื่อเต็มภาษาไทย	: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ	: Master of Political Science
ชื่อย่อภาษาไทย	: ร.ม.
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ	: M.Pol. Sc.
๓. วิชาเอก	
- ไม่มี	
๔. จำนวนหน่วยวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร	
๔.๑ หลักสูตรแผน ก แบบ ก (๒)	จำนวน ๓๙ หน่วยกิต
๔.๒ หลักสูตรแผน ข	จำนวน ๓๙ หน่วยกิต
๕. รูปแบบของหลักสูตร	
๕.๑ รูปแบบ	
หลักสูตรระดับปริญญาโท หลักสูตร ๒ ปี	
๕.๒ ภาษาที่ใช้	
ภาษาไทย	
๕.๓ การรับเข้าศึกษา	
รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศที่ใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี	
๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น	
เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ	
๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา	
ให้ปริญญาเพียงอย่างเดียว คือ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต	
๖. สถานภาพของหลักสูตร	
- หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๑ กำหนดเปิดสอนปีการศึกษา ๒๕๖๒ ภาคการศึกษาที่ ๒	
- คณะกรรมการประจำวิทยาเขตพะเยา มีมติเห็นชอบในการประชุม ครั้งที่ ๐๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒	
- คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย มีมติเห็นชอบในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๘ เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๖๒	

<ul style="list-style-type: none"> - สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เห็นชอบหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ - สภามหาวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอน ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
<p>๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน</p> <p>หลักสูตรจะได้รับการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ในการปีการศึกษา ๒๕๖๓</p>
<p>๘. อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นนักวิจัย นักวิชาการ และอาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์และสาขาที่สัมพันธ์กัน ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน - เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านรัฐศาสตร์ และด้านการบริหารองค์กร ด้านการเมืองการปกครอง - เป็นข้าราชการ พนักงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอิสระ พนักงานรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชน - เป็นผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงในหน่วยงาน - เป็นนักบริหารการปกครองด้านรัฐศาสตร์ - ประกอบอาชีพอิสระ

๙. ชื่อ นามสกุล และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
รองศาสตราจารย์ (รัฐศาสตร์)	พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรณดร ธีรธมโม) ไชยะวุฒิมุกุล ๓๕๖๐๕๐๐๔๔๓๕๖๔	- ปร.ด. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค) - ร.ม. (รัฐศาสตร์) - M.A. (Public Administration) - ร.บ. (รัฐศาสตร์)	-มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย -มหาวิทยาลัยรามค าแหง -Nagpur University, India. -มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๕๕ ๒๕๕๓ ๒๕๔๐ ๒๕๓๗
อาจารย์	ร.ต.ต.สมยศ ปัญญามาก ๓๕๔๐๑๐๐๘๗๗๕๖๑	- ร.ด. (รัฐศาสตร์) - ศน.ม. (รัฐศาสตร์) - ร.บ. (รัฐศาสตร์) - น.บ. (นิติศาสตร์) - ศศ.บ. (ภาษาไทย)	-มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม -มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย -มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย -มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	๒๕๖๑ ๒๕๕๒ ๒๕๖๐ ๒๕๖๑ ๒๕๔๓
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (รัฐศาสตร์)	นางสาวสัททยา วิเศษ	- ปร.ด. (สังคมศาสตร์) - พช.ม. (พัฒนาชุมชน) - ศศ.บ. (บ้านและชุมชน)	-มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง -มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ -มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๖ ๒๕๔๐ ๒๕๓๑

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

เลขที่ ๕๖๖ หมู่ ๒ ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

<p>๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร</p>
<p>๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ</p> <p>สภาพแวดล้อมทั้งทางการเมือง การบริหาร เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และอื่นๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ตามกระแสโลกาภิวัตน์ การจัดทำหลักสูตรต่างๆ จึงควรเน้นการสร้างผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีความรู้ความสามารถในทางวิชาการ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ในเชิงทฤษฎีให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติ และต้องเป็นคนดีมีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ</p> <p>หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต จึงมีลักษณะเฉพาะเพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และมีวิสัยทัศน์ในเชิงกว้าง ในอันที่จะได้นำแนวคิดใหม่ๆ ไปใช้ในการวิเคราะห์เหตุการณ์ทางการเมืองและการบริหารได้เป็นอย่างดี สนับสนุนระบบการศึกษาที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งสอดคล้องกับแนวทางการกำหนดสมรรถนะ สำหรับการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน</p>
<p>๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มีเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางภาควิชารัฐศาสตร์ที่มีความรู้คู่คุณธรรม โดยการบูรณาการความรู้พื้นฐานในระดับสากลกับความรู้ในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในทุกระดับอย่างยั่งยืน</p>
<p>๑๒. ผลกระทบจากข้อ ๑๑</p>
<p>๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร</p> <p>หลักสูตรบัณฑิตศึกษาฯ ภาควิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์พะเยา ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหารที่มีคุณภาพ มีองค์ความรู้และประสบการณ์ในลักษณะที่เป็นผู้รู้จริงและปฏิบัติได้ กระตุ้นให้เกิดการใช้ความรู้ทางรัฐศาสตร์ในการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ ประกอบกับปัจจุบันทางหลักสูตรบัณฑิตศึกษาฯ ภาควิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์พะเยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีความพร้อมทั้งทางด้านคณาจารย์ ครุภัณฑ์สำนักงาน ครุภัณฑ์ประกอบการจัดการเรียนการสอน ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ ที่สามารถรองรับการจัดการเรียนการสอนและการศึกษาวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ทางภาควิชารัฐศาสตร์ จึงมีความประสงค์จะเปิดการสอนในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อเป็นการเปิดกว้างให้มีการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ในศาสตร์ทางด้านการเมือง การปกครองที่สอดแทรกแนวคิดทางด้านพุทธศาสนาโดยมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ด้านดังกล่าวในเชิงลึก และผสมผสานพุทธธรรมให้นำไปสู่วิธีการดำเนินการที่เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนากำลังคนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถของประเทศต่อไป</p>
<p>๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน</p> <p>นอกจากนี้ด้วยนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม พร้อมๆ ไปด้วยการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเฉพาะในศาสตร์ที่เป็นพุทธศาสตร์เชิงประยุกต์ ด้วยแนวคิดดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรที่เข้าถึงแก่นแท้ของศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่ผลิตงานวิจัยเชิงบูรณาการที่ถอดองค์ความรู้ทางพุทธศาสนา ผสมผสานกับศาสตร์ทางด้านการเมืองการปกครอง นอกจากนี้ยังต้องประกอบด้วยความสามารถที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนอันได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นหมู่คณะ การแก้ปัญหา การรับความเสี่ยง การออกแบบและ</p>

สร้างสรรค์ ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการตนเอง รวมไปถึงจริยธรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ทางหลักสูตรบัณฑิตศึกษาฯ ภาควิชารัฐศาสตร์ จึงเล็งเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการเปิดการสอนในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรยังให้ความสำคัญกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยทั้ง ๔ ด้านได้แก่

๑. ด้านการผลิตบัณฑิต

ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ พัฒนาหลักสูตรให้ได้มาตรฐาน มีความยืดหยุ่น และความหลากหลายในการปฏิบัติ ประสานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษาหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำความรู้สู่สังคม และมีความเป็นสากล จัดระบบการศึกษาเพื่อบุคคลในหลายรูปแบบร่วมมือแลกเปลี่ยนทางวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ นำวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

๒. ด้านการวิจัย และพัฒนา

พัฒนาการบริหารและส่งเสริมการวิจัย เผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ กำหนดทิศทางการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ให้สามารถตอบสนองความต้องการต่อการนำไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๓. ด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

ส่งเสริมให้ผู้ศึกษาในหลักสูตรได้ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและขยายขอบเขตและรูปแบบของการบริการทางวิชาการ ไปสู่ประชาชน ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการให้บริการ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต รักษาสภาพแวดล้อม ตลอดจนสามารถชี้แนะและเป็นที่ยึดของสังคมได้

๔. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ดำเนินกิจกรรมและพัฒนางานองค์กรด้านศิลปวัฒนธรรม ปลูกฝังให้คนไทยตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีการผสมผสานกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมเข้ากับภารกิจด้านอื่น ๆ มุ่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและเพิ่มบทบาทของสถาบันในขอบเขตที่กว้างขวางยิ่งขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นในสถาบัน

๑๓.๑ มีการเชิญอาจารย์จากคณะพุทธศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ บัณฑิตวิทยาลัย หรือจากวิทยาเขต วิทยาลัย มาเป็นผู้สอนหรือผู้ร่วมสอนในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพระไตรปิฎกหรือแก่นธรรมในพุทธศาสนา รวมทั้งมีการใช้อุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน ร่วมกันกับหลักสูตรเหล่านี้ด้วย

๑๓.๒ การบริหารจัดการหลักสูตร

๑๓.๒.๑ แต่งตั้งผู้ประสานงานรายวิชาทุกรายวิชา เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับภาควิชา อาจารย์ผู้สอนและนิสิต ในการพิจารณาข้อกำหนดรายวิชา การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการดำเนินการ

๑๓.๒.๒ มอบหมายให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดรายวิชา

หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	
๑.๑ ปรัชญาของหลักสูตร	
<p>หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กำหนดปรัชญาภายใต้ปรัชญามหาวิทยาลัย คือ จัดการศึกษา พระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม และได้กำหนดให้มีการศึกษารัฐศาสตร์ ประยุกต์เข้ากับวิชาการทางพระพุทธศาสนา สำหรับพระภิกษุ สามเณร และคฤหัสถ์ทั่วไป อันสอดคล้องกับการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ที่ได้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยขึ้น เพื่อเป็นที่ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ทั่วไป</p>	
๑.๒ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	
<p>๑.๒.๑ เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์ประยุกต์เข้ากับวิชาการทางพระพุทธศาสนา</p> <p>๑.๒.๒ เพื่อผลิตมหาบัณฑิตให้นำความรู้ในวิชาการทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในสาขาวิชารัฐศาสตร์และเน้นถึงความรู้คู่คุณธรรมตามหลักทางพระพุทธศาสนา</p> <p>๑.๒.๓ เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจรัฐศาสตร์ได้อย่างเหมาะสมและสามารถนำความรู้นี้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
๑. จัดทำและปรับปรุงหลักสูตรให้มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่ สกอ. หรือ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐานจากหลักสูตรในระดับสากล - ติดตามประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมินหลักสูตร
๒. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะคณะสงฆ์และองค์กรต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามความเปลี่ยนแปลงในความต้องการของคณะสงฆ์ และองค์กรต่างๆ - นำแนวคิด รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพของหลักสูตร - ติดตามความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตหรือนายจ้างอย่างสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อความรู้และความทันสมัยของหลักสูตร - รายงานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตหรือนายจ้าง
๓. พัฒนาบุคลากรด้านการเรียนการสอนและบริการวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ทุกคนโดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ต้องเข้าอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการวัดและประเมินผลของหลักสูตร

แผนการพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	<p>เกี่ยวกับหลักสูตรการสอนรูปแบบต่างๆ และการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ผู้สอนจะต้องสามารถวัดและประเมินผลได้เป็นอย่างดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียนการสอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่องค์กรภายนอก - ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ทั้งจากภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และงานวิจัยไปใช้จริงเพื่อทำประโยชน์ให้แก่องค์กรและชุมชนต่างๆ ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณงานบริการวิชาการต่ออาจารย์ในหลักสูตร - รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการวิชาการ - จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและความบรรลุผลสำเร็จ

หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑ ระบบ

๑.๑.๑ จัดการศึกษาระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค การศึกษา มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยโดยความเห็นชอบของบัณฑิตวิทยาลัยคณะสังคมศาสตร์ หรือคณะกรรมการบริหาร หลักสูตร

๑.๑.๒ จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๓๙ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๙	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๓ หน่วยกิต และทำสารนิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนก ประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
สอบประมวลความรู้ สอบหลังจากเรียนรายวิชาครบ			
สารนิพนธ์		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๙	หน่วยกิต

โดยผู้ศึกษาแผน ข จะต้องสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วย ข้อเขียน และหรือสอบปากเปล่า

๑.๑.๓ ระบบการศึกษาในเรื่องอื่น ๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่า ด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๙ มาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้ ๑ ภาคการศึกษา มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ สัปดาห์ โดยให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๙ หรือระเบียบปฏิบัติอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค		
ไม่มี		
๒. การดำเนินการหลักสูตร		
๒.๑ วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน		
ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ โดยดำเนินการเรียนการสอนในวันราชการปกติ โดยแบ่งเป็นภาคการศึกษา ดังนี้		
ภาคการศึกษาที่ ๑	เดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน	เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.
ภาคการศึกษาที่ ๒	เดือนพฤศจิกายน – เดือนกุมภาพันธ์	เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.
ภาคการศึกษาฤดูร้อน	เดือนมีนาคม – เดือนเมษายน	เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.
๒.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา		
๒.๒.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเกียรตินิยม		
๒.๒.๒ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขา หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง		
๒.๒.๓ ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จาก ระบบ ๔ ระดับคะแนน ยกเว้นผู้มีประสบการณ์ทำงานเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษา		
๒.๒.๔ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย		
๒.๓ วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา		
การคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ในแต่ละปีการศึกษา โดยมีหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๙		
วิทยาลัยสงฆ์พะเยา บัณฑิตศึกษาและหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตดำเนินการเกี่ยวกับการรับนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทในแต่ละปีการศึกษา โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้		
๑. ผู้สมัครต้องมีเอกสารหลักฐานตรงตามคุณสมบัติที่หลักสูตรฯ หรือบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด		
๒. ผู้สมัครต้องผ่านสอบข้อเขียนวัดความรู้ในรายวิชาตามที่หลักสูตรฯ หรือบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด		
๓. ผู้สอบผ่านข้อเขียนต้องสอบสัมภาษณ์ในเนื้อหาตามข้อ ๒ และความรู้ความสามารถด้านอื่นๆ ตามที่หลักสูตรหรือบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด		

๒.๓ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า และ ๒.๔ กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิต

ปัญหาของนิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิต
ขาดความรู้พื้นฐานในสาขาวิชา	จัดอบรมปรับพื้นฐานในสาขาวิชา
ขาดความรู้ในการวิจัย	จัดอบรมวิชาการวิจัยโดยจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้เป็นกรณีพิเศษ
ขาดความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ	จัดอบรมภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับนิสิตระดับปริญญาโท และสร้างความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษโดยใช้เอกสารภาษาอังกฤษประกอบการสอน

ทั้งนี้ ให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นหลัก

๒.๕ แผนการรับนิสิตและจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลา ๕ ปี

๒.๕.๑ แผนการรับนิสิต แผน ก แบบ ก(๒)

ระดับชั้นปี	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
ชั้นปีที่ ๑	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
รวมจำนวนนิสิต	๑๕	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา		๑๕	๑๕	๑๕	๑๕

๒.๕.๒ แผนการรับนิสิต แผน ข

ระดับชั้นปี	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
ชั้นปีที่ ๑	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
รวมจำนวนนิสิต	๑๕	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา		๑๕	๑๕	๑๕	๑๕

๒.๖ งบประมาณตามแผน

๒.๖.๑ งบประมาณรายรับ

รายการรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ				
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
ค่าธรรมเนียมการศึกษา (๙๐,๐๐๐ บาท/รูป/คน)	๖๓๐,๐๐๐	๓,๑๕๐,๐๐๐	๓,๗๘๐,๐๐๐	๓,๑๕๐,๐๐๐	๓,๑๕๐,๐๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	-	-	-	-	-
รวม	๖๓๐,๐๐๐	๓,๑๕๐,๐๐๐	๓,๗๘๐,๐๐๐	๓,๑๕๐,๐๐๐	๓,๑๕๐,๐๐๐

* ค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อปีของนิสิต เฉลี่ย ๓๖,๘๐๐/บาท/คน/ปี

๒.๖.๒ งบประมาณรายจ่าย

รายการจ่าย	ประมาณความต้องการในปีงบประมาณ				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
งบดำเนินการ					
- ค่าตอบแทนบุคลากรประจำ (๑ x ๑๕,๐๐๐ x ๑๒)	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐
- ค่าตอบแทนบุคลากรประจำสายสนับสนุน (๑ x ๑๕,๐๐๐ x ๑๒)	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐
- ค่าตอบแทนวิทยากร อาจารย์พิเศษ ค่าเดินทาง ค่าที่พัก	๑๒๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้าน	๑๓๐,๐๐๐	๒๖๐,๐๐๐	๒๖๐,๐๐๐	๒๖๐,๐๐๐	๒๖๐,๐๐๐

วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ - ค่าจัดสัมมนาและวัสดุอุปกรณ์การเรียน การสอน	๑๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
งบลงทุน - ค่าครุภัณฑ์	๔๕๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
งบพัฒนาบุคลากร	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
รวม	๑,๒๖๐,๐๐๐	๑,๖๖๐,๐๐๐	๑,๖๖๐,๐๐๐	๑,๖๖๐,๐๐๐	๑,๖๖๐,๐๐๐

๒.๗ ระบบการศึกษา ระบบชั้นเรียน
๒.๘ การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา และการลงทะเบียนข้ามสถาบัน ไม่มี
๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน
๓.๑ หลักสูตร
๓.๑.๑ จำนวนหน่วยกิต
๑) หลักสูตรแผน ก แบบ ก (๒) จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร
๒) หลักสูตรแผน ข จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร
๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร แบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผนดังนี้
๑) แผน ก
แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้
วิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต
วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต
วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น ๓๙ หน่วยกิต
๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๓ หน่วยกิต และทำสารนิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้
วิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต
วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต
วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต
สอบประมวลความรู้ สอบหลังจากเรียนรายวิชาครบ
สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น ๓๙ หน่วยกิต
โดยผู้ศึกษาแผน ข จะต้องสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียน และ หรือสอบปากเปล่า

ตารางแสดงรายละเอียดโครงสร้างในแต่ละแผนการศึกษา		
หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก แบบ ก (๒)	จำนวนหน่วยกิต แผน ข
๑. หมวดวิชาบังคับ	๙	๙
๒. หมวดวิชาเอก	๑๒	๑๒
๓. หมวดวิชาเลือก	๖	๑๒
๔. วิทยานิพนธ์	๑๒	-
๕. สารนิพนธ์	-	๖
๖. สอบประมวลความรู้	-	สอบ
รวมทั้งสิ้น	๓๙	๓๙

๑.๓.๓ รายวิชาในหลักสูตร

รายวิชาสำหรับหลักสูตรแผน ก แบบ ก (๒)

๑) หมวดวิชาบังคับ จำนวน ๙ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๑๐๑	หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก Principles of Political Science in the Tipitaka	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๑๐๒	พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง Buddhist Political Communication	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Meditation	๓ (๓-๐-๖)

๒) หมวดวิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๑๐๓	หลักรัฐศาสตร์ Principles of Political Science	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๑	ปรัชญาการเมืองการปกครอง Philosophy of Politics and Government	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๒	วิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์ Research Methodology in Political Science	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๓	การเมืองเปรียบเทียบ Comparative Politics	๓ (๓-๐-๖)

๓) หมวดวิชาเลือก : จำนวน ๖ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๒๐๔	พัฒนาการเมืองการปกครองของไทย Development of Thai Politics and Government	๓ (๓-๐-๖)

๖๒๖ ๒๐๕	การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ Election, Political Parties and Interest Groups	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๖	ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ English for Political Science	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๗	กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์ Public Laws for Political Science	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๘	ยุทธศาสตร์ชาติตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ National Strategy of Thailand 4.0	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๙	สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ Selected Seminar on Political Science Research Works	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๑๐	สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย Seminar on Thai Local Government	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๑๑	สัมมนานโยบายสาธารณะของไทย Seminar on Thai Public Policy	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๑๒	สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน Seminar on ASEAN Countries Politics	๓ (๓-๐-๖)

๔) วิทยานิพนธ์

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๔๐๐	วิทยานิพนธ์ Thesis	๑๒ (๐-๐-๓๖)

รายวิชาสำหรับหลักสูตรแผน ข

๑) หมวดวิชาบังคับ จำนวน ๙ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๑๐๑	หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก Principles of Political Science in the Tipitaka	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๑๐๒	พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง Buddhist Political Communication	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Meditation	๓ (๓-๐-๖)

๒) หมวดวิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๑๐๓	หลักรัฐศาสตร์ Principles of Political Science	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๑	ปรัชญาการเมืองการปกครอง Philosophy of Politics and Government	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๒	วิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์ Research Methodology in Political Science	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๓	การเมืองเปรียบเทียบ Comparative Politics	๓ (๓-๐-๖)

๓) หมวดวิชาเลือก: แผน ข ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๒๐๔	พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย Development of Thai Politics and Government	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๕	การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ Election, Political Parties and Interest Groups	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๖	ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ English for Political Science	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๗	กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์ Public Laws for Political Science	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๘	ยุทธศาสตร์ชาติตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ National Strategy of Thailand 4.0	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๙	สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ Selected Seminar on Political Science Research Works	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๑๐	สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย Seminar on Thai Local Government	๓ (๓-๐-๖)

๖๒๖ ๒๑๑	สัมมนานโยบายสาธารณะของไทย Seminar on Thai Public Policy	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๑๒	สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน Seminar on ASEAN Countries Politics	๓ (๓-๐-๖)

๔) สารนิพนธ์

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๓๐๐	สารนิพนธ์	๖ (๐-๐-๑๘)

ความหมายของเลขประจำวิชา

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

- เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา/ภาควิชา
- เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงปีการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา

๓.๑.๔ แผนการศึกษา

๓.๑.๔.๑ แผนการศึกษา : ตามแผน ก แบบ ก (๒)

ชั้นปีที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ก แบบ ก (๒)			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๑	วิชาบังคับ				
	๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๖
	๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง	๓	๓	๐	๖
	วิชาเอก				
	๖๒๖ ๑๐๓ หลักรัฐศาสตร์	๓	๓	๐	๖
	รวมหน่วยกิต	๙	๙	๐	๑๘

ชั้นปีที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ก แบบ ก (๒)			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๒	วิชาเอก				
	๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาการเมืองการปกครอง	๓	๓	๐	๖
	๖๒๖ ๒๐๒ วิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์	๓	๓	๓	๖
	วิชาเลือก				
	เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือกจำนวน ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๙	๙	๐	๑๘

ภาคฤดูร้อน

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ก แบบ ก (๒)			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
ภาคฤดูร้อน	วิชาบังคับ				
	๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมเนียม	๓	๓	๐	๖
	วิชาเอก				
	๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ	๓	๓	๐	๖
	วิชาเลือก				
	เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือกจำนวน ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	รวมหน่วยกิต	๙	๙	๐	๑๘

ชั้นปีที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ก แบบ ก (๒)			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๑	วิทยานิพนธ์ ๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒	๐	๐	๓๖
	รวมหน่วยกิต	๑๒	๐	๐	๓๖

๓.๔.๑.๒ แผนการศึกษา: ตามแผน ข

ชั้นปีที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ข			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๑	วิชาบังคับ ๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๖
	๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง	๓	๓	๐	๖
	วิชาเอก ๖๒๖ ๑๐๓ หลักรัฐศาสตร์	๓	๓	๐	๖
	รวมหน่วยกิต	๙	๙	๐	๑๘

ชั้นปีที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ข			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๒	วิชาเอก ๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาการเมืองการปกครอง	๓	๓	๐	๖
	๖๒๖ ๒๐๒ วิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์	๓	๓	๓	๖
	วิชาเลือก เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือกจำนวน ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	รวมหน่วยกิต	๙	๙	๐	๑๘

ภาคฤดูร้อน

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ข			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
ภาคฤดูร้อน	วิชาบังคับ ๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมฐาน	๓	๓	๐	๖
	วิชาเอก ๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ	๓	๓	๐	๖
	วิชาเลือก เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือกจำนวน ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือกจำนวน ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	รวมหน่วยกิต	๑๒	๑๒	๐	๒๔

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ข			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๑	วิชาเลือก เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือกจำนวน ๑ รายวิชา	๓	๐	๐	๖
	สารนิพนธ์ ๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์	๖	๐	๐	๑๘
	รวมหน่วยกิต	๙	๐	๐	๒๔

๓.๑.๕ คำอธิบายรายวิชา

(ดูจากภาคผนวก ก)

๓.๒ ชื่อ ตำแหน่งและคุณวุฒิอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

๓.๒.๑. อาจารย์ประจำหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
รองศาสตราจารย์ (รัฐศาสตร์)	พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรณดร ธีรธมโม) ไชยะวุฒิมุกุล ๓๕๖๐๕๐๐๔๔๓๕๖๔	- ปร.ด. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค)	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	๒๕๕๕
		- ร.ม. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยรามคาแหง	๒๕๕๓
		- M.A. (Public Administration)	Nagpur University, India.	๒๕๔๐
		- ร.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา	๒๕๓๗
อาจารย์	ร.ต.ต.สมยศ ปัญญามาก ๓๕๔๐๑๐๐๘๗๗๕๖๑	- ร.ด. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	๒๕๖๑
		- ศน.ม. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	๒๕๕๒
		- ร.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	๒๕๖๐
		- น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่	๒๕๖๑
		- ศศ.บ. (ภาษาไทย)	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	๒๕๔๓

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (รัฐศาสตร์)	นางสาวสัททยา วิเศษ	- ป.ร.ด. (สังคมศาสตร์) - พช.ม. (พัฒนาชุมชน) - ศศ.บ. (บ้านและชุมชน)	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๖ ๒๕๔๐ ๒๕๓๑

๓.๒.๒. อาจารย์พิเศษ

เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาเห็นสมควร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา) (ถ้ามี)
ไม่มี
๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์
<p>๕.๑ คำอธิบายโดยย่อ</p> <p>การทำวิทยานิพนธ์คือการทำวิจัยเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาวิชารัฐศาสตร์ ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตแต่ละคนจนแล้วเสร็จ พร้อมเรียบเรียงเขียนเป็นวิทยานิพนธ์และตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผ่านทางวิชาการหรือวิชาชีพต่างๆ</p>
<p>๕.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้</p> <p>นิสิตมีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบและมีหลักการ สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านรัฐศาสตร์ในสาขาวิชาต่างๆ และผลการเรียนรู้ทั้ง ๕ ด้าน (ดังแสดงในหมวดที่ ๔ ข้อ ๒) มาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ได้ผลเป็นที่น่าพึงพอใจ</p>
<p>๕.๓ ช่วงเวลา</p> <p>(๑) นิสิตที่ศึกษาตามแผน ก แบบ ก (๒) จะทำวิทยานิพนธ์ในชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑ (๒) นิสิตที่ศึกษาตามแผน ข จะทำสารนิพนธ์ในชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑</p>
<p>๕.๔ การสอบประมวลความรู้</p> <p>นิสิตจะต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติทั้งข้อเขียนและหรือสอบปากเปล่าภายหลังจากที่ศึกษารายวิชาครบถ้วน และได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ ในการจัดการสอบวัดคุณสมบัติ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งอาจารย์อย่างน้อย ๓ คนเป็นคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ ทั้งนี้ให้มีกรรมการอย่างน้อย ๑ คนมาจากสาขาวิชาเดียวกันหรือเกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีใช้อาจารย์ที่ปรึกษา และให้คณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติบริหารการสอบให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกณฑ์ในการสอบผ่านและการสอบแก้ตัวให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๘ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙</p> <p>การสอบวัดคุณสมบัติประกอบด้วยหมวดวิชาบังคับ และหมวดกลุ่มวิชาที่นิสิตเลือกเรียน นิสิตต้องสอบผ่านข้อเขียนทุกหมวดและการสอบปากเปล่าจึงมีสิทธิ์นำเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินผลการสอบข้อเขียนและปากเปล่าให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและดุลพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร</p>

๕.๕ การสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

นิติตต้องสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตามที่โครงการกำหนดขึ้น ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธาน ได้แก่ คณบดีหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน ๓ ท่าน

ในกรณีที่คณะกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้นิติตปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ภายหลังการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ให้นิติตดำเนินการแก้ไขและนำวิทยานิพนธ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วทั้งฉบับให้คณะกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์พิจารณา หากคณะกรรมการดังกล่าวให้ความเห็นชอบและลงนามผลการสอบผ่าน จึงจะถือว่านิติตได้สอบป้องกันวิทยานิพนธ์และผ่านการสอบที่สมบูรณ์เพื่อนำออกเผยแพร่ต่อสาธารณะโดยตีพิมพ์ผลงานดังกล่าวในวารสารวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น

หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	มีการให้ความรู้ถึงการบริหารที่เน้นการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยระบบคุณธรรม และการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ
๒. ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ	ส่งเสริมทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ โดยการใช้ตำราภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน และใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนและนำเสนอผลงานวิจัย
๓. ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติงาน เช่น การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การใช้บริการห้องสมุดผ่านระบบอินเทอร์เน็ตทั่วประเทศ
๔. ด้านภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ และการมีวินัย	มีการสร้างภาวะความเป็นผู้นำโดยเฉพาะการประยุกต์ใช้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงพุทธในการปฏิบัติงานหรือการทำวิจัยร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานหรือส่งงาน และมีกติกาในการสร้างวินัยในตนเอง
๕. ด้านบุคลิกภาพ	มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลิกภาพภายใน โดยการใช้เครื่องมือพัฒนาจิตตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดปัญญา ส่วนบุคลิกภาพภายนอกมีการสอดแทรกเรื่องการแต่งกาย การเข้าสังคม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การเจรจาสื่อสาร และการวางตัวในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในระหว่างการเรียนรู้ ทั้งทางภาคทฤษฎีและการทำการวิจัย
๖. ด้านศักยภาพในการปฏิบัติงานจริง	การเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในเชิงลึก สามารถผลิตงานวิจัยที่มีประโยชน์และนำไปประยุกต์ใช้ งานที่จะยังประโยชน์ให้เกิดกับสังคมได้จริงในเชิงปฏิบัติ

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑. มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจเพื่อการแก้ปัญหาทางคุณธรรมและจริยธรรมที่ซับซ้อนอย่างผู้รู้ในบริบทของศาสตร์ทางด้านรัฐศาสตร์
๒. มีความสามารถในการสนับสนุนอย่างจริงจังให้ผู้อื่นใช้ดุลยพินิจบนฐานความรู้ทางรัฐศาสตร์ในการจัดการกับบริบทที่มีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น
๓. มีภาวะผู้นำในการส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมในที่ทำงาน และชุมชน

<p>ที่ต้นเกี่ยวข้อง</p> <p>๔. มีความสามารถในการเป็นแบบอย่างที่ดีงามของบุคคลอื่น</p>
<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้</p> <p>๑. ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม รวมถึงการเคารพสิทธิ และการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นในการปฏิบัติงานเป็นทีมและการทำงานวิจัย</p> <p>๒. การสอดแทรกความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการเรียนการสอน ทั้งในด้านการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และในการวิจัย</p>
<p>กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งระหว่างกำลังศึกษา และภายหลังสำเร็จการศึกษา ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบวัดผล โดยประเมินจากหลายๆ ด้าน ดังนี้</p> <p>๑. ประเมินจากการมีวินัยในการเรียน การตรงเวลาในการเข้าชั้นเรียน การทำงานเสร็จและส่งงานตามกำหนด</p> <p>๒. ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเป็นทีม การทำงานวิจัย และการเข้าร่วมกิจกรรมในการใช้องค์ความรู้ทางการศึกษาทำประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>๓. ประเมินจากความซื่อสัตย์ และจรรยาบรรณในการสอบ</p> <p>๔. ผู้เรียนประเมินตนเอง และประเมินโดยเพื่อนและอาจารย์ โดยใช้แบบประเมินและแบบวัดผล</p> <p>๕. ภายหลังสำเร็จการศึกษา ให้มหำบัณฑิตประเมินตนเอง ประเมินจากผู้ให้มหำบัณฑิต และประเมินจากผู้ปกครองของมหำบัณฑิต โดยใช้แบบสอบถาม</p>
<p>ด้านความรู้</p>
<p>ผลการเรียนรู้ด้านความรู้</p> <p>๑. มีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นแก่นของสาขาวิชารัฐศาสตร์</p> <p>๒. มีความสามารถในการใช้เทคนิคการวิจัยและพัฒนาเพื่อหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์</p> <p>๓. มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางเกี่ยวกับองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในระดับชาติและนานาชาติ</p> <p>๔. มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนปัจเจกปัญญามาเป็นสาธารณปัญญาที่ก่อให้เกิดคุณค่าต่อสังคม</p>
<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้</p> <p>๑. จัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจศาสตร์ในเชิงลึกผสมผสานให้นำไปสู่วิธีการดำเนินการที่เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นหลักการทางทฤษฎี และการประยุกต์ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเอง เช่น ให้มีการนำเสนองาน การร่วมแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาคิดเป็นและมีนิสัยใฝ่รู้</p>

<p>๒. การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการแสวงหาความรู้โดยไม่ยึดติดกับการรับข้อมูลจากผู้สอน เพียงวิธีเดียว</p> <p>๓. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม</p> <p>๔. เรียนรู้จากสถานการณ์จริง มีการเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและศึกษาดูงาน</p> <p>๕. การทำวิจัยทั้งในรายวิชาที่เกี่ยวข้องและวิทยานิพนธ์</p> <p>๖. การเรียนรู้ที่เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ท้องถิ่น และในระดับที่สูงขึ้น</p>
<p>กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้</p> <p>ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติของนิสิต ให้ครอบคลุมในทุกด้าน ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้</p> <p>๑. การทดสอบย่อย</p> <p>๒. การสอบกลางภาคและปลายภาค</p> <p>๓. วัดผลสำเร็จของการปฏิบัติงานเป็นทีม</p> <p>๔. การนำเสนอผลงาน</p> <p>๕. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์</p> <p>๖. การสอบประมวลความรู้</p> <p>๗. การสอบวัดคุณสมบัติ</p> <p>๘. การสอบวิทยานิพนธ์</p>
<p>ด้านทักษะทางปัญญา</p>
<p>ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>๑. สามารถใช้ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและเทคนิคการแสวงหาความรู้ในการวิเคราะห์ประเด็นและปัญหาสำคัญได้อย่างสร้างสรรค์</p> <p>๒. สามารถใช้ทฤษฎีและเทคนิคการแสวงหาความรู้ในพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆที่เกิดขึ้นจากรัฐศาสตร์</p> <p>๓. สามารถสังเคราะห์ผลงานวิจัยและทฤษฎีเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจใหม่ๆที่สร้างสรรค์รวมถึงการบูรณาการแนวคิดต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกสาขาวิชารัฐศาสตร์ที่ศึกษาในชั้นสูง</p> <p>๔. สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ใหม่ๆ จนกลายเป็นข้อเสนอเพื่อการนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป</p>
<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้</p> <p>๑. ฝึกทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหา</p> <p>๒. เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปฏิบัติงานจริง</p> <p>๓. เน้นการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้</p>

<p>กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>ประเมินทักษะทางปัญญาด้วยวิธีการดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. วัดการแสดงออกทางการกระบวนกรคิดและการแก้ไขปัญหา ๒. วัดผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ๓. การนำเสนอผลงาน ๔. การอธิบาย การตอบคำถาม ๕. การโต้ตอบสื่อสารกับผู้อื่น
<p>ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีความสามารถสูงในใช้ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์เพื่อการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการได้อย่างลึกซึ้งและแหลมคม ๒. มีความสามารถในการใช้ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์เพื่อการวางแผน วิเคราะห์และแก้ปัญหาที่ซับซ้อนสูงมากด้วยตนเอง รวมทั้งวางแผนในการปรับปรุงตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๓. มีความสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ ๔. มีความสามารถในการแสดงออกถึงความโดดเด่นในการเป็นผู้นำในทางวิชาการและสังคมที่ซับซ้อน
<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ</p> <p>เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบหลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการเรียนการสอนที่มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ๒. ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การแสดงออกถึงภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน และการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นในการปฏิบัติงานเป็นทีมและการทำงานวิจัย ๓. ฝึกฝนการทำกิจกรรมเพื่อสังคม ๔. ฝึกฝนการวางตัวที่เหมาะสมต่อกาลเทศะ ๕. ฝึกฝนการประสานงานกับผู้อื่นทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา
<p>กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ</p> <p>ประเมินทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบด้วยวิธีการดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตในหลายๆ ด้าน ระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น พฤติกรรมความสนใจ ตั้งใจเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ๒. สังเกตพฤติกรรมการแสดงบทบาทภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๓. สังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย การนำเสนอผลงาน การทำงานวิจัย และการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม
<p>ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหาเชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะ

<p>ทางด้านรัฐศาสตร์ในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี</p> <p>๒. สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการศึกษาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๓. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์ผ่านสื่อทางวิชาการและวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม</p>
<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หลักสูตรจึงใช้กลยุทธ์ในการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้</p> <p>๑. จัดการเรียนรายวิชาสัมมนาให้นิสิต โดยนิสิตทุกคนต้องลงทะเบียนเรียนโดยไม่ับหน่วยกิต ทั้งนี้เพื่อให้นิสิตได้ฝึกทักษะทั้งด้านการวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการค้นคว้าและนำเสนองานทั้งเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ</p> <p>๒. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร และการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีทั้งด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น การอภิปราย</p> <p>๓. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการวิเคราะห์ปัญหาจริงในการเรียนรู้และการทำงานวิจัย</p>
<p>กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>ประเมินทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้</p> <p>๑. การทดสอบความรู้และเทคนิคการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในสถานการณ์จำลองเสมือนจริง</p> <p>๒. การทำงานวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนการเขียนรายงาน และการนำเสนอผลงาน</p>
<p>๓. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)</p> <p>แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ในด้านใดบ้าง (สัมพันธ์กับการพัฒนาผลการเรียนรู้แต่ละด้านตามข้อ ๒) โดยระบุว่าเป็นความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรอง โดยที่ผลการเรียนรู้แต่ละข้อของด้านต่างๆ ในตารางมีความหมายดังต่อไปนี้</p>
<p>ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๑. มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจเพื่อการแก้ปัญหาทางคุณธรรมและจริยธรรมที่ซับซ้อนอย่างผู้รู้ในบริบทของศาสตร์ทางด้านรัฐศาสตร์</p> <p>๒. มีความสามารถในการสนับสนุนอย่างจริงจังให้ผู้อื่นใช้ดุลยพินิจบนฐานความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการจัดการกับบริบทที่มีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น</p> <p>๓. มีภาวะผู้นำในการส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมในที่ทำงาน และชุมชนที่ตนเกี่ยวข้อง</p>

๔. มีความสามารถในการเป็นแบบอย่างที่ดีงามของบุคคลอื่น
<p>ด้านความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นแก่นของสาขาวิชารัฐศาสตร์ ๒. มีความสามารถในการใช้เทคนิคการวิจัยและพัฒนาเพื่อหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์ ๓. มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางเกี่ยวกับองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ๔. มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนปัจเจกปัญญามาเป็นสาธารณปัญญาที่ก่อให้เกิดคุณค่าต่อสังคม
<p>ด้านทักษะทางปัญญา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สามารถใช้ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและเทคนิคการแสวงหาความรู้ในการวิเคราะห์ประเด็น และปัญหาสำคัญได้อย่างสร้างสรรค์ ๒. สามารถใช้ทฤษฎีและเทคนิคการแสวงหาความรู้ในพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นจากรัฐศาสตร์ ๓. สามารถสังเคราะห์ผลงานวิจัยและทฤษฎีเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์รวมถึง การบูรณาการแนวคิดต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกสาขาวิชารัฐศาสตร์ที่ศึกษาในชั้นสูง ๔. สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ใหม่ๆ จนกลายเป็นข้อเสนอเพื่อการนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป
<p>ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีความสามารถสูงในใช้ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์เพื่อการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการได้อย่างลึกซึ้ง และแหลมคม ๒. มีความสามารถในการใช้ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์เพื่อการวางแผน วิเคราะห์และแก้ปัญหาที่ซับซ้อน สูงมากด้วยตนเอง รวมทั้งวางแผนในการปรับปรุงตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๓. มีความสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ ๔. มีความสามารถในการแสดงออกถึงความโดดเด่นในการเป็นผู้นำในทางวิชาการและสังคมที่ซับซ้อน
<p>ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะ ทางด้านรัฐศาสตร์ในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี ๒. สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชน ทั่วไปได้อย่างเหมาะสม ๓. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่ สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์ผ่านสื่อทางวิชาการและวิชาชีพได้ อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

- ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม				๒.ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทางปัญญา				๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓
วิชาบังคับ จำนวน ๙ หน่วยกิต																			
๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●
๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○
๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●
วิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต																			
๖๒๖ ๑๐๓ หลักรัฐศาสตร์	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●
๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาการเมืองการปกครอง	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	○	●
๖๒๖ ๒๐๒ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	●	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	●	●	○	○	●	●	○	○
๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ	○	●	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	●	○	●	●	○	○
วิชาเลือก: แผน ก แบบ ก (๒) ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต แผน ข ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต																			
๖๒๖ ๒๐๔ พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○
๖๒๖ ๒๐๕ การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○
๖๒๖ ๒๐๖ ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●
๖๒๖ ๒๐๗ กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●
๖๒๖ ๒๐๘ ยุทธศาสตร์ชาติตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม				๒.ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทางปัญญา				๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓
๖๒๖ ๒๐๙ สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์	๐	๐	๐	•	•	๐	๐	๐	•	๐	•	๐	๐	๐	•	๐	๐	๐	•
๖๒๖ ๒๑๐ สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย	๐	๐	๐	•	•	๐	๐	๐	•	๐	•	๐	๐	๐	•	๐	•	๐	๐
๖๒๖ ๒๑๑ สัมมนานโยบายสาธารณะของไทย	๐	๐	๐	•	•	๐	๐	๐	•	๐	•	๐	๐	๐	•	๐	•	๐	๐
๖๒๖ ๒๑๒ สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน	๐	๐	๐	•	•	๐	๐	๐	•	๐	•	๐	๐	๐	•	๐	๐	๐	•
วิทยานิพนธ์																			
๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๐	๐	๐	•	๐	๐	๐	•	๐	๐	๐	•	๐	๐	๐	•	๐	๐	•
สารนิพนธ์																			
๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์	•	๐	๐	๐	•	๐	๐	๐	•	๐	๐	๐	•	๐	๐	•	•	๐	๐

๔. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา

จบการศึกษาชั้นปีที่ ๑

สามารถเข้าใจทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ สามารถแสวงหาความรู้ทางรัฐศาสตร์ สามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นทางรัฐศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถสังเคราะห์ผลงานวิจัย เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจใหม่ๆ ทางรัฐศาสตร์ได้

จบการศึกษาชั้นปีที่ ๒

สามารถค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวกับทางรัฐศาสตร์ และออกแบบโครงการวิจัยทางรัฐศาสตร์ในหัวข้อที่ตนเองสนใจได้ เมื่อเรียนจบแล้วสามารถพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ใหม่ๆ และนำหลักการทางรัฐศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาและในชีวิตประจำวันได้

หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

<p>๑. ภาวะเทียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)</p> <p>เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๘ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑</p>
<p>๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต</p> <p>การกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้เกิดขึ้นเพื่อแสดงหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนว่านิสิตและมหาบัณฑิตทุกคนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้านเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ เป็นอย่างน้อย</p>
<p>๒.๑. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้อะไรรู้ยังไม่สำเร็จการศึกษา</p> <p>การทวนสอบในทุกรายวิชา ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การสัมมนา การทำวิทยานิพนธ์ จะต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้เป็นความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนในการออกข้อสอบหรือกำหนดกลไกและกระบวนการสอบ และมีการประเมินแผนการสอนสัมพันธ์กับการประเมินข้อสอบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนจากผลการสอบ โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และ/หรือ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงการประเมินอาจารย์ และการประเมินผลการเรียนการสอนโดยนิสิตเอง ส่วนการทวนสอบในระดับหลักสูตร ให้มีระบบประกันคุณภาพภายในของสาขาวิชารัฐศาสตรศาสตร์เอง ระบบประกันคุณภาพภายในระดับคณะ และระบบประกันคุณภาพภายในระดับสถาบัน เพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล</p> <p>๒.๒. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้อะไรรู้หลังจากสำเร็จการศึกษา</p> <p>การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้อะไรรู้หลังจากสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของมหาบัณฑิต โดยทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) สภาวะการได้งานทำของมหาบัณฑิต ประเมินจากการได้งานทำตามสาขาวิชาหรือในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลาในการหางาน โดยทำการประเมินจากมหาบัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษา ๒) ตำแหน่งงานและความก้าวหน้าในสายงานของมหาบัณฑิต ๓) ความพึงพอใจของมหาบัณฑิต ต่อความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตร ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ๔) ความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตหรือนายจ้าง พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะต่อสิ่งที่คาดหวังหรือต้องการจากหลักสูตรในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ๕) ความเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์พิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้อะไรรู้ องค์ความรู้ และการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการศึกษา และสังคมในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

<p>๖) ผลงานของนิสิตและมหาบัณฑิตที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่ - จำนวนสิทธิบัตร - จำนวนกิจกรรมเพื่อสังคมและประเทศชาติ - จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม
<p>๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร</p> <p>๓.๑ แผน ก แบบ ก (๒)</p> <p>๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้ง เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้</p> <p>๒) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว</p> <p>๓) เกณฑ์อื่นๆ ต้องปฏิบัติตามปีสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ภาคผนวก ข)</p> <p>๓.๒ แผน ข</p> <p>๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้อง ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่า</p> <p>๒) เสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการค้นคว้าอิสระหรือส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้</p> <p>๓) เกณฑ์อื่นๆ ต้องปฏิบัติตามปีสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ภาคผนวก ข)</p>

หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

มีการปฐมนิเทศแนะแนวอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา คณะและหลักสูตรที่สอน โดยสาระประกอบด้วย

- บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในพันธกิจของสถาบัน
- สิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์ และกฎระเบียบต่างๆ
- หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ของสาขาวิชา

และมีอาจารย์อาวุโสเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง โดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำและการปรึกษาเพื่อเรียนรู้และปรับตัวเองเข้าสู่การเป็นอาจารย์ในสาขาวิชาฯ มีการนิเทศการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องสอน และมีการประเมินและติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์ใหม่

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑ ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างสมประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องทั้งอาจารย์เก่าและอาจารย์ใหม่ โดยการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่างๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ การลาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

๒.๒ การเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

๒.๓ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

๒.๔ มีการกระตุ้นอาจารย์พัฒนาผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชา

๒.๕ ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลักและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา

หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐานหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตรจัดให้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สกอ.ตามรายละเอียดต่อไปนี้

๑) จัดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน ๓ ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา และมีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๒) จัดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา มีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๓) มีการควบคุมภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔) มีการประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

๕) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๖) จัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกๆ ๕ ปี

๗) มีการวางแผนติดตาม ควบคุมการดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามตัวบ่งชี้ TQF ข้อ ๑-๕ ให้ครบถ้วนทุกตัวเป็นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

๒. บัณฑิต

๑) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อวัดผลและควบคุมคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๒) มีการพัฒนาและส่งเสริม ควบคุมและติดตามให้ผลงานนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิชาการในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ มคอ.๒ หลักสูตร ร.ม. สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ

สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๓) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๓. นิสิต

๑) มีการวางแผนกระบวนการรับนิสิตอย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและจัดให้มีการวัดผล ประเมินผลเพื่อติดตามและนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณภาพกระบวนการรับนิสิตโดยกำหนดคุณสมบัติของ นิสิตให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของหลักสูตร เกณฑ์ในการคัดเลือกมีความโปร่งใสชัดเจน มีเครื่องมือใน การคัดเลือกนิสิตที่มีความพร้อมสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๒) สำหรับนิสิตที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดในการประกาศรับ หลักสูตรมีกระบวนการ ในการเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตก่อนเข้าศึกษา อย่างมีระบบ มีกลไกนำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผล ติดตามเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเตรียมความพร้อมให้นิสิตก่อนเข้ารับ

การศึกษา

๓) มีกระบวนการดูแลให้คำปรึกษาและมีการวางระบบการป้องกันหรือการบริหารจัดการความเสี่ยง ของนิสิตและให้คำปรึกษาทั้งด้านการเรียนการสอน และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยตลอดระยะเวลาที่มีสภาพ เป็นนิสิต

๔) มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์ จริง

๕) มีระบบการสื่อสารข้อมูลให้เข้าถึงนิสิตอย่างทั่วถึง เช่น การสื่อสารผ่าน (e-mail) เป็นต้น

๔) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๔. คณาจารย์

๑) มีการวางแผนกระบวนการการบริหารและการพัฒนาอาจารย์ โดยการรับอาจารย์ใหม่ต้องมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาเอกที่ตรงสาขาวิชาหรือสาขาที่สัมพันธ์หรือเกี่ยวข้อง โดยมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การ ปฏิบัติและมีการติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนา ในการรับอาจารย์ใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ของสถาบันและหลักสูตร มีกลไกการคัดเลือกที่เหมาะสมและโปร่งใส

๒) มีการวางแผนกระบวนการบริหารอาจารย์ อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและประเมินผล เพื่อการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ที่มีคุณสมบัติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ของอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจน และมีความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถและ ประสบการณ์ มีระบบการกำหนดภาระงานและแรงจูงใจในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การบริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตรมีระเบียบและมีความโปร่งใสชัดเจน

๓) มีระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ โดยการกำหนดแผนการลงทุน งบประมาณและทรัพยากร และกิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อกำกับติดตามคุณภาพของอาจารย์อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติ และติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนา มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์สนับสนุน การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ และมีการรักษาอัตราการคงอยู่ของอาจารย์ โดยการกำกับควบคุม ให้อัตราอาจารย์มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่รับเข้าในหลักสูตร โดยจัดให้มีการประเมินผลความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารหลักสูตร มคอ.๒ หลักสูตร ร.ม. สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

๕. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๑) มีกระบวนการในการวางแผนควบคุมกำกับสาระของรายวิชาในหลักสูตร อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการจัดทำรายวิชาต่างๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย มีความก้าวหน้าก้าวหน้าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีการบริหารจัดการเปิดรายวิชาต่างๆ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ที่เน้นนิสิตเป็นสำคัญ สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตและตลาดแรงงาน

๒) มีกระบวนการในการควบคุมกำกับมาตรฐานของหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เน้นความสามารถในการใช้การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

๓) มีกระบวนการในการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีระบบมีกลไกในการนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยมีการพิจารณากำหนดผู้สอนในแต่ละรายวิชาที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน และมีการกำกับติดตามอาจารย์ในการจัดทำ มคอ. ๓

๔) มีการกำหนดเกณฑ์ในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่มีความเหมาะสมกับหัวข้อวิทยานิพนธ์และมีกระบวนการในการติดตามกำกับควบคุมการให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่กระบวนการพัฒนาหัวข้อจนถึงการทำวิทยานิพนธ์ การสอบป้องกัน และการเผยแพร่ผลงานวิจัยจนสำเร็จการศึกษา

๕) มีกระบวนการในประเมินผู้เรียนที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต การกำกับประเมินการจัดการเรียนการสอน และประเมินหลักสูตร (มคอ.๕ มคอ.๖ และ มคอ.๗) และมีการวางระบบการประเมินวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ

๖) มีการวัดผลและรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

มีกระบวนการในการจัดการความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยความพร้อมทางกายภาพเช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องทำวิจัย อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์ Wifi และอื่นๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ โดยพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตและอาจารย์ ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๑. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา/สาขาวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
๔. จัดทำ รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
๕. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.๓ & ๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๗. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว	-	✓	✓	✓	✓
๘. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
๙. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
๑๐. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	✓	✓	✓	✓	✓
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/มหาบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนน ๕.๐	-	✓	✓	✓	✓
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตที่มีต่อมหาบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐	-	-	✓	✓	✓

หมวดที่ ๘ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

<p>๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน</p>
<p>๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน</p> <p>กระบวนการที่จะใช้ในการประเมินและปรับปรุงยุทธศาสตร์ที่วางแผนไว้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นั้น พิจารณาจากตัวผู้เรียน โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในทุกๆ หัวข้อ ว่ามีความเข้าใจหรือไม่ โดยอาจประเมินจากการทดสอบย่อย การสังเกตพฤติกรรมของนิสิต การอภิปรายโต้ตอบจากนิสิต การตอบคำถามของนิสิตในชั้นเรียน ซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่กล่าวข้างต้นแล้ว ก็ควรจะสามารถประเมินเบื้องต้นได้ว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ หากวิธีการที่ใช้ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอน การทดสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน จะสามารถชี้ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไป หากพบว่า มีปัญหา ก็จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป</p>
<p>๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน</p> <p>ให้นิสิตได้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้านทั้งด้านทักษะกลยุทธ์การสอนการตรงต่อเวลา การชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์รายวิชา ชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลรายวิชาและการใช้สื่อการสอนในทุกรายวิชา</p>
<p>๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม</p>
<p>๒.๑ ประเมินจากนิสิตและศิษย์เก่า</p> <p>ดำเนินการประเมินจากนิสิต โดยติดตามจากผลการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์สามารถประเมินผลการทำงานได้ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนถึงขั้นตอนการนำเสนอเป็นรายบุคคล และสำหรับศิษย์เก่า นั้นจะประเมินโดยใช้แบบสอบถามหรืออาจจะจัดประชุมศิษย์เก่าตามโอกาสที่เหมาะสม</p>
<p>๒.๒ ประเมินจากนายจ้างหรือสถานประกอบการ</p> <p>ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์จากสถานประกอบการ หรือใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้ มหาบัณฑิต</p>
<p>๒.๓ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ปรึกษา</p> <p>ดำเนินการโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นหรือจากข้อมูลในรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตร หรือจากรายงานของการประเมินผลการประกันคุณภาพภายใน</p>
<p>๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร</p> <p>ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด ๗ ข้อ ๗ โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓ คน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย ๑ คน (ควรเป็นคณะกรรมการประเมินชุดเดียวกับการประกันคุณภาพภายใน)</p>
<p>๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง</p> <p>จากการรวบรวมข้อมูลการประเมินทั้งหมด จะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวม และในแต่ละรายวิชา กรณีที่พบปัญหาของรายวิชา ก็สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้นๆ ได้ทันที ซึ่งก็จะเป็นการปรับปรุงย่อย ในการปรับปรุงย่อยนั้นควรทำให้ตลอดเวลาที่พบปัญหา สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับนั้น จะกระทำทุก ๕ ปี ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้มหาบัณฑิตอยู่เสมอ</p>

เอกสารแนบ

ภาคผนวก ก
คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

**คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒)**

๑) หมวดวิชาบังคับ จำนวน ๙ หน่วยกิต

๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖)

Principles of Political Science in Tipitaka

ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักรัฐศาสตร์และทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ หลักรัฐศาสตร์ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โดยเน้นศึกษาเกี่ยวกับพุทธวิธีปกครอง หลักพุทธธรรมที่เนื่องด้วยการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะเรื่องธรรมาธิปไตย สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความเป็นพลเมืองของรัฐ ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม ทั้งนี้ให้ศึกษาจากพระสูตรเป็นสำคัญ

๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง ๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Political Communication

ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา อันประกอบไปด้วยวิธีการสอนของพระพุทธเจ้าที่มีผู้ปกครอง หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางการเมือง พุทธสาวกที่ใช้รูปแบบพุทธวิธีเพื่อสื่อสารทางการเมือง กรณีศึกษาพระสงฆ์ไทยและพระสงฆ์ชาวต่างประเทศที่มีการสื่อสารทางการเมืองตามรูปแบบของพระพุทธศาสนา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน ๓ (๓-๐-๖)

Meditation

ศึกษาและปฏิบัติหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น

๒) หมวดวิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๖๒๖ ๑๐๓ หลักรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖)

Principles of Political Science

ศึกษาพัฒนาการ ขอบเขต และทิศทางของการศึกษาทางรัฐศาสตร์ การอธิบายกับการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ตามทฤษฎีต่างๆ ในทางรัฐศาสตร์ หลักการเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามรูปแบบประชาธิปไตย รูปแบบอำนาจนิยมและรูปแบบเผด็จการ ศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ระหว่างอำนาจรัฐกับกฎหมายสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันทางกฎหมายและสังคม ความยุติธรรม แนวการศึกษาวิเคราะห์หลักรัฐศาสตร์

๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาการเมืองการปกครอง ๓ (๓-๐-๖)

Philosophy of Politics and Governance

ศึกษาปรัชญาการเมืองการปกครองในสำนักต่างๆ เช่น เสรีนิยม สังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ สมัยใหม่นิยมและหลังสมัยใหม่นิยม โครงสร้างนิยมและหลังโครงสร้างนิยม ศึกษาแนวคิดสำคัญทางรัฐศาสตร์และปรากฏการณ์ทางการเมืองการปกครองร่วมสมัย ได้แก่ แนวคิดเรื่องรัฐ ชาติ ความเป็นพลเมือง อำนาจอธิปไตย ประชาธิปไตย ความยุติธรรม สิทธิมนุษยชน เสรีภาพ ความเสมอภาค ความเป็นตัวแทนสตรีนิยม และแนวคิดเรื่องการปฏิวัติ

๖๒๖ ๒๐๒ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖)

Research Methodology of Political Science

ศึกษากระบวนการวิจัยทางรัฐศาสตร์ทั้งเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณและแบบผสมวิธี ศึกษาขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการวิจัย ซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดประเด็นปัญหา การทบทวนวรรณกรรมเพื่อสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย สมมติฐานและการทดสอบสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย การกำหนดประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง การสร้างมาตรวัดสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลและการวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งการเขียนรายงานการวิจัย ทั้งนี้สถิติทุกรูปหรือคนต้องเสนอโครงร่างการวิจัยคนละหนึ่งเรื่อง

๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖)

Comparative Politics

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองเปรียบเทียบ ขอบข่ายและความเป็นมาของการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบ ทฤษฎี และแนวทางที่ใช้ในการเปรียบเทียบ อาทิ แนวทางโครงสร้างหน้าที่แนวทางวิเคราะห์ระบบ แนวทางวัฒนธรรมการเมือง แนวทางการพัฒนาทางการเมือง แนวทางกลุ่ม แนวทางชนชั้นนำ การเปรียบเทียบระบบการเมือง ความชอบธรรมและความมีประสิทธิผล การประเมินระบบ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบ และแนวโน้มทางการเมืองเปรียบเทียบ

๓) หมวดวิชาเลือก: จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๖๒๖ ๒๐๔ พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย ๓ (๓-๐-๖)

Development of Thai Politics and Government

การศึกษามูลฐานและพัฒนาการทางการเมืองการปกครองของประเทศไทยในแง่มุมต่างๆ ในสมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นจนถึงยุคหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ลักษณะของโครงสร้างทางอำนาจ ทั้งที่เป็นมาแต่เดิมและที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป การต่อสู้ทางอำนาจในระหว่างชนชั้นนำและจุดเปลี่ยนทางการเมือง ตลอดจนปัญหาทางการเมืองที่ได้เกิดขึ้นตามสภาพการณ์ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และตามกระบวนการของการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย และโดยผลของกระบวนการประชาธิปไตยในไทย สภาพการณ์ของปัญหาที่เป็นมาและดำรงอยู่ในปัจจุบันและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน

- ๖๒๖ ๒๐๕** **การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์** **๓ (๓-๐-๖)**
Election, Political Parties and Interest Groups
 ศึกษาาระบบและวิเคราะห์รูปแบบการเลือกตั้ง อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้ง พฤติกรรมการเมืองในมิติต่างๆ เน้นพฤติกรรมการเลือกตั้งในระดับชาติ ท้องถิ่น และในเชิงเปรียบเทียบ กระบวนการเลือกตั้ง ระบบเลือกตั้ง และความสัมพันธ์ระหว่างระบบเลือกตั้ง ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งและพรรคการเมือง ในฐานะสถาบันทางการเมือง บทบาท หน้าที่และโครงสร้างของพรรคการเมืองในปัจจุบัน และศึกษา พัฒนาการของกลุ่มผลประโยชน์ อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ที่มีผลต่อการดำเนินงานและการกำหนด นโยบายของรัฐ โดยรวมถึงศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งและพระราชบัญญัติพรรคการเมืองฉบับปัจจุบัน
- ๖๒๖ ๒๐๖** **ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์** **๓ (๓-๐-๖)**
English for Political Science
 ศึกษาพัฒนาทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การฟัง พูด อ่าน และเขียน จาก ตำรา หนังสือ เอกสารวิชาการภาษาอังกฤษที่เป็นองค์ความรู้ต่าง ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ โดยมุ่งเน้นการ ค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อสมัยใหม่ต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ สามารถ แปลความจับประเด็นสำคัญ และสรุปเรื่องราวทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง
- ๖๒๖ ๒๐๗** **กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์** **๓ (๓-๐-๖)**
Public Laws for Political Science
 ศึกษาความหมายและการแบ่งประเภทกฎหมายมหาชน วิวัฒนาการของนิติปรัชญา แนวความคิดและทฤษฎีของกฎหมายมหาชนในยุคต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายมหาชนในยุคปัจจุบัน สถานะทางกฎหมายของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับกฎหมาย ที่มาของกฎหมายมหาชน แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะ แนวคิดเกี่ยวกับขอบเขตและการควบคุมการใช้อำนาจรัฐ การใช้อำนาจ ดุลพินิจและการใช้อำนาจในสถานการณ์ไม่ปกติ ความรับผิดชอบของรัฐและความรับผิดชอบฝ่ายปกครอง นิติวิธีใน กฎหมายมหาชน รวมทั้งศึกษาวิวัฒนาการสภาพปัญหา และกระบวนการดำเนินงานของกฎหมายมหาชนใน ประเทศไทย
- ๖๒๖ ๒๐๘** **ยุทธศาสตร์ชาติตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐** **๓ (๓-๐-๖)**
National Strategy of Thailand ๔.๐
 ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักรัฐศาสตร์และทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ หลักรัฐศาสตร์ที่ปรากฏ ในพระไตรปิฎก โดยเน้นศึกษาเกี่ยวกับพุทธวิธีปกครอง หลักพุทธธรรมที่เนื่องด้วยการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะเรื่องธรรมาธิปไตย สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความเป็นพลเมือง ของรัฐ ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม ทั้งนี้ให้ศึกษาจากพระสูตรเป็นสำคัญ

- ๖๒๖ ๒๐๙** **สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์** **๓ (๓-๐-๖)**
Selected Seminar on Political Science Research Works
 สัมมนาเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยและเทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์และประเด็นอื่นๆ ตามที่อาจารย์รหัสวิชามอบหมาย ทั้งนี้ให้นางานวิจัยทางรัฐศาสตร์ที่มีความหลากหลายของหัวข้อเรื่องมาสัมมนาเพื่อให้นิสิตได้เกิดความรู้และพัฒนาเป็นงานวิจัยของตนเอง
- ๖๒๖ ๒๑๐** **สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย** **๓ (๓-๐-๖)**
Seminar on Thai Local Government
 สัมมนาประเด็นและถกแถลงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นไทย เริ่มตั้งแต่วิวัฒนาการด้านการปกครอง สภาพปัญหาและลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไทย องค์ความรู้ในมุมมองทางวิชาการทางรัฐศาสตร์ทั้งไทยและต่างประเทศที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นไทยเพื่ออธิบายสภาพปัญหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ที่จะทำให้เข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่นไทยและสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครอบคลุมทุกระดับของปัญหาตั้งแต่ ระดับโครงสร้าง นโยบาย อุดมการณ์ วัฒนธรรม สถาบัน องค์กร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นของไทย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
- ๖๒๖ ๒๑๑** **สัมมนานโยบายสาธารณะของไทย** **๓ (๓-๐-๖)**
Seminar on Thai Public Policy
 สัมมนาประเด็นและถกแถลงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะของไทย ศึกษาวิเคราะห์ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะอย่างเป็นระบบ ทั้งเรื่องการก่อตั้งนโยบาย การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผล และการสานต่อหรือยุตินโยบาย รวมถึงความเข้าใจอิทธิพลด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่มีต่อนโยบายสาธารณะ พร้อมทั้งนำเรื่องนโยบายสาธารณะของรัฐที่มีผลกระทบต่อสังคมหรือชุมชนมาถกแถลงเพื่อให้องค์ความรู้ทางวิชาการ
- ๖๒๖ ๒๑๒** **สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน** **๓ (๓-๐-๖)**
Seminar on ASEAN Countries Politics
 สัมมนาเกี่ยวกับการเมืองของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง ๑๐ ประเทศ ว่าด้วยเรื่องที่น่าสนใจทางการเมือง ประกอบด้วย ระบอบการเมือง การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง สิทธิเสรีภาพทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นต้น ทั้งนี้ให้อาจารย์ประจำรายวิชากำหนดหัวข้อย่อยร่วมกับนิสิตในชั้นเรียน

๔) วิทยานิพนธ์

- ๖๒๖ ๔๐๐** **วิทยานิพนธ์** **๑๒ หน่วยกิต**
 ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยซึ่งมีเนื้อหาสาระเข้มข้น ในองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ ภายใต้การดูแล แนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปฏิบัติ ตาม ระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบการนำเสนอวิทยานิพนธ์

๕) สารนิพนธ์

๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์
(Research Paper)

๖ หน่วยกิต

ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย ตามวิธีวิทยาการวิจัย ให้ได้องค์ความรู้ตามขอบข่าย สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ที่ผสมรวม ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และหลักการทางพระพุทธศาสนา ภายใต้ การดูแล แนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปฏิบัติ ตาม ระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบของการนำเสนอสารนิพนธ์

ภาคผนวก ข
ข้อบังคับต่าง ๆ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

เพื่อให้การบริหารงานในบัณฑิตวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งหรือมติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนับตั้งแต่สำเร็จการศึกษา และผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

๗.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปีนับตั้งแต่สำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๗.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นจากการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

หมวดที่ ๒

การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จัดการศึกษาเป็นระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์

บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเอก	๑๘	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๔๘	หน่วยกิต

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	๙	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๖๐	หน่วยกิต

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลา ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ตามข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๓ การนับเวลาในข้อ ๑๑.๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

๑๑.๔ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมงและศึกษานอก เวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๑.๕ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปรายหรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาการศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง ตลอดภาค การศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

ข้อ ๑๒ การเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้อีกก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตที่ขอเปลี่ยนสาขาวิชาโอนหน่วยกิตของรายวิชาในระดับ บัณฑิตศึกษาที่ได้ศึกษาไว้แล้วไม่เกิน ๕ ปีได้ตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกิน ๙ หน่วยกิต โดยไม่ให้นำไป คำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมและรายวิชานั้นต้องได้ผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า B หรือ S

ข้อ ๑๓ การลาพักก่อนและการกลับเข้าศึกษาใหม่

๑๓.๑ นิสิตมีเหตุจำเป็น อาจลาพักการศึกษาภาคใดภาคหนึ่ง เมื่อได้ศึกษาในบัณฑิต วิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยภายใน ๓๐ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษาใหม่ หากพ้น จากกำหนดการลาพักการศึกษาดังกล่าว นิสิตอาจขอลาพักการศึกษาเป็นกรณีพิเศษในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑๓.๑.๑ ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑๓.๑.๒ มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ

๑๓.๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์โดยมี ใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมอยู่ในระยะเวลา ศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาค การศึกษา ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว ในกรณีนี้ให้นิสิต ได้ w ในทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ ๑๔ การฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๔.๑ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาที่ ๑ ต่ำกว่า ๒.๕๐

๑๔.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐

๑๔.๓ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑.๑ หรือข้อ ๑๑.๒ แล้วแต่กรณี

๑๔.๔ มหาวิทยาลัยลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ ๓๒.๕

๑๔.๕ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักตามข้อ ๑๓ หรือไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติตามข้อ ๑๗.๕

๑๔.๖ ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นนิสิต

ข้อ ๑๕ นิสิตที่พ้นสภาพตามข้อ ๑๔.๕ และ ๑๔.๖ อาจขอกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับจากวันที่นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิต และถ้าคุณสมบัติบัณฑิตวิทยาลัยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เห็นสมควรอนุมัติโดยให้คิดระยะเวลาที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตนั้นรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด ในกรณีเช่นนี้ นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เหมือนกับผู้ลาพักการศึกษาทั่วไป

หมวดที่ ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและการลงทะเบียนรายวิชา

ข้อ ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๖.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อกองทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวันเวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาที่ต้องศึกษาในภาคนี้ทั้งหมดพร้อมกับการขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วย

๑๖.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้กองทะเบียนและวัดผลทราบ เป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วันหลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้กองทะเบียนและวัดผลทราบตามความความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นกรณีที่มีมหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนแทนได้ ทั้งนี้ต้องทำให้เรียบร้อยภายใน ๗ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๑๖.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในสาขาวิชาใด ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยในสาขาวิชานั้น และจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนรายวิชา

๑๗.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการศึกษา โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

๑๗.๒ นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ นับจากวันเปิดภาคการศึกษา ไม่มีสิทธิลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๑๗.๓ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาต้องไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๑๗.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าที่กำหนด ต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๕ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาใดต้องลาพักการศึกษา ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อ ๑๓ หากไม่ปฏิบัติตามต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๗.๖ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาต้องลงทะเบียนรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหนึ่งท่านเป็นผู้แนะนำและช่วยวางแผนการศึกษาโดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งจากอาจารย์ที่มีชื่อในทำเนียบอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๙ การถอน เพิ่ม และเปลี่ยนรายวิชา

๑๙.๑ การถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของการลงทะเบียน และมีผลสืบเนื่องดังต่อไปนี้

๑๙.๑.๑ ในกรณีที่ขอถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏในระเบียบ

๑๙.๑.๒ ในกรณีที่ขอถอนหลังจาก ๑๔ วันของภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน ๓๐ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตจะได้รับ W ในรายวิชาที่ถอน

๑๙.๑.๓ ถ้านิสิตขอถอนรายวิชาใด เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๒ นิสิตจะได้ F ในรายวิชานั้น เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติให้ถอนได้ ในกรณีเช่นนี้นิสิตจะได้ W ในรายวิชานั้น

๑๙.๒ การเพิ่มหรือเปลี่ยนรายวิชา ให้กระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และหากพ้นกำหนดนี้ต้องไปรับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้นั้นจะต้องมีเวลาศึกษาต่อไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

หมวดที่ ๔

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๐ การวัดผลการศึกษา

๒๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา โดยอาจทำการวัดผลระหว่างภาคด้วยวิธีการทดสอบ การเขียนรายงานการมอบหมายงานให้ทำหรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชานั้น

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา ให้มีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้นหรือจะใช้วิธีการวัดผลอย่างอื่นที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้น ๆ ก็ได้

บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดระเบียบที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ เพื่อใช้ในการวัดผลตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชาหรือรายวิชาก็ได้

๒๐.๒ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ต่อเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษา

ทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้นและ/หรือมีผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษาหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา

ข้อ ๒๑ การประเมินผลการศึกษา

๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชาของบัณฑิตวิทยาลัยใช้เพียง ๖ ระดับ มีผลการศึกษาระดับและค่าระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ตก (Failed)	F	๐

๒๑.๒ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
S (Satisfactory)	เป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๓ ในรายวิชาใดยังไม่ได้ทำการวัดผลหรือไม่มีการวัดผล ให้รายงานการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	สภาพการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
SP (Satisfactory Progress)	ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
UP (Unsatisfactory Progress)	ไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
W (Withdrawn)	ถอนรายชื่อวิชาที่ศึกษา
Au (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๒๑.๔.๑ ให้ใช้ IP (In Progress) สำหรับวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างการเรียบเรียง

๒๑.๔.๒ การประเมินผลวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กำหนดเป็น ๔ ระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๒๑.๕ การให้ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๕.๑ นิสิตขอถอนรายวิชา เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๕.๒ นิสิตเข้าสอบและสอบตกตามข้อ ๒๐.๑

๒๑.๕.๓ นิสิตไม่มีสิทธิเข้าสอบตามข้อ ๒๐.๒

๒๑.๕.๔ นิสิตไม่แก้ค่า I ตามข้อ ๒๑.๖.๒ วรรคสุดท้าย

๒๑.๕.๕ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบไล่และได้รับการตัดสินให้

สอบตก

๒๑.๖ การให้ I จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่มิได้สอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัย และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๖.๒ อาจารย์ประจำวิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรให้รอผลการศึกษาเพราะนิสิตยังปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษารายวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์

การแก้ค่า I นิสิตจะต้องสอบและ/หรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ประจำวิชาให้ครบถ้วน เพื่อให้อาจารย์ประจำวิชาวัดผล และส่งผลการศึกษานิสิตผู้นั้นแก่บัณฑิตวิทยาลัยภายในภาคการศึกษาถัดไป

๒๑.๗ การให้ S จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๗.๑ รายวิชาซึ่งมีผลการศึกษาเป็นที่พอใจ และหลักสูตรกำหนดให้วัดผลการศึกษาโดยไม่มีค่าระดับ

๒๑.๗.๒ รายวิชาซึ่งนิสิตได้ลงทะเบียนศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยและได้รับอนุมัติให้โอนหน่วยกิตตามข้อ ๑๒

๒๑.๘ การให้ U จะกระทำเฉพาะในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลโดยไม่มีค่าระดับและมีผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๙ การให้ IP จะกระทำเพื่อแสดงฐานะของวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค นับแต่ภาคที่นิสิตลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์

๒๑.๑๐ การให้ W จะกระทำเฉพาะในกรณีที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๑๓ ข้อ ๑๙.๑.๒ และข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๑๑ การให้ Au ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๑๒ การให้ SP จะให้เฉพาะกรณีที่ป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ แต่ยังมีได้วัดผล

การวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตามให้ทำการวัดผล รายวิชาที่ได้ SP เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

๒๑.๑๓ การให้ UP จะให้เฉพาะกรณีที่ป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผล

การวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้า นิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ UP นั้น เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

ข้อ ๒๒ การนับหน่วยกิตและการลงทะเบียนรายวิชาซ้ำ

๒๒.๑ การนับหน่วยให้ครบหลักสูตร ให้หน่วยกิตเฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบได้ ระดับ A, B, C หรือ S เท่านั้น เว้นแต่รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือวิชาเอก ซึ่งนิสิตต้องได้ ไม่ต่ำกว่า B หรือ S

๒๒.๒ นิสิตที่ได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอกต้องลงทะเบียน ศึกษารายวิชานั้นอีก และสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๒.๓ ในกรณีที่นิสิตได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในวิชาเลือก นิสิตมีสิทธิลงทะเบียน รายวิชาเดิมหรืออาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นในกลุ่มเดียวกันได้

๒๒.๔ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนรายวิชาซ้ำหรือแทนตามที่หลักสูตรกำหนดการนับ หน่วยกิตตามข้อ ๒๒.๑ นับจำนวนหน่วยกิตได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ ๒๓ ให้มีการประเมินผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค โดยคำนวณหาค่าระดับ เฉลี่ยประจำภาคของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น และคำนวณหาค่าเฉลี่ยสะสมสำหรับ รายวิชาทั้งหมดทุกภาคการศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

ข้อ ๒๔ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค ให้คำนวณโดยคูณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วย หน่วยกิตของรายวิชานั้นแล้วรวมผลคูณของแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกัน และหารผลรวมนั้นด้วยจำนวนหน่วยกิต ทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น โดยคิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

ข้อ ๒๕ รายวิชาใดที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I S U W และ Au ไม่ให้นำรายวิชานั้น มาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๒๔

หมวดที่ ๕

การทำวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยวางระเบียบว่าด้วยการทำวิทยานิพนธ์และการสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิต จึงจะมีสิทธิ์เสนอโครงร่าง วิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๒ ระดับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อย กว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิ์เสนอโครงร่าง วิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๓ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครง กร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ข้อ ๒๘ รูปแบบของวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๙ วิทยานิพนธ์ซึ่งผ่านการประเมินผลแล้ว ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา
พุทธศาสตรมหาบัณฑิตหรือปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
การนำวิทยานิพนธ์ออกโฆษณาเผยแพร่ ต้องได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยก่อน

หมวดที่ ๖

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

- ๓๐.๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าหรือไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒
- ๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- ๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- ๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม
- ๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายวิชาเอกทุกวิชาและได้ระดับ S

ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S เป็น U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่
มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๓๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับปริญญา

- ๓๑.๑ มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๐
- ๓๑.๒ ไม่ติดค้างค่าธรรมเนียมใด ๆ
- ๓๑.๓ ไม่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษใด ๆ

หมวดที่ ๗

ความประพฤติและวินัยนิสิต

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดเกี่ยวกับการสอบ ต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่
ความผิด ดังนี้

- ๓๒.๑ ภาคทัณฑ์
- ๓๒.๒ ให้สอบตกรายวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหลายรายวิชา
- ๓๒.๓ ให้สอบตกหมดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น
- ๓๒.๔ ให้พักการศึกษาตั้งแต่ ๑ ภาคการศึกษา ถึง ๓ ภาคการศึกษาแล้วแต่กรณี
- ๓๒.๕ ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๓๓ นิสิตต้องมีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง
หรือประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย และได้รับโทษนอกจากที่ระบุไว้แล้วใน ข้อ ๓๒ นิสิตต้อง
ได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

- ๓๓.๑ ชดใช้ค่าเสียหาย
- ๓๓.๒ ระงับการให้ปริญญาที่มีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา
- ๓๓.๓ ระงับการออกใบแสดงผลการศึกษามีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เป็นผู้พิจารณาลงโทษนิสิตที่มีความประพฤติ
เสียหายหรือกระทำผิดต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ ตามสมควรแก่กรณี

เฉพาะกรณีที่มีนิตินิเทศกระทำผิดระเบียบการสอบทุกประเภทของบัณฑิตวิทยาลัยให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับกรรมการควบคุมการสอบ เป็นผู้พิจารณาลงโทษตามสมควรแก่กรณีตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิตินิเทศระดับบัณฑิตศึกษา ดังต่อไปนี้

๓๕.๑ นิตินิเทศที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ก่อนปีการศึกษา ๒๕๔๒ ยังคงปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พุทธศักราช ๒๕๓๐

๓๕.๒ นิตินิเทศที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไป ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๘**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔(๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพ.ศ.๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๘ เมื่อ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. ๒๕๔๑ ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ.๒๕๔๑แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ.๒๕๔๘"

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐.๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต"

ประกาศ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

(ลายเซ็น)

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙**

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๖.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๖.๑.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๒ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๖.๒.๒ ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

๗.๑ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑

๗.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๗.๑.๒ ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่วันสำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และ

๗.๑.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๗.๒ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๒ และแบบ ๒.๒

๗.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจาก มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองหรือเปรียญธรรมเก้าประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๗.๒.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ จาก ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษา และผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค

๗.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๙ การศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาคหรือไตรภาค ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละ สาขาวิชา

ระบบทวิภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มี ระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีระยะเวลาศึกษา ไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน ที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยก็ได้

ระบบไตรภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มี ระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๐.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก (๑) และ แผน ก (๒)

๑๐.๓ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข

๑๐.๔ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑ และแบบ ๒

โครงสร้างของแต่ละหลักสูตร การศึกษารายวิชาและการทำวิทยานิพนธ์ตามจำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตร ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติ และไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ภาค การศึกษาปกติ และไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาค การศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ภาค การศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๓ หลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑.๑ และ ๒.๑ ให้มีระยะเวลาศึกษาน้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๔ หลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑.๒ และ ๒.๒ ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาตามที่กำหนด คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย อาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๕ การนับเวลาในข้อ ๑๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๑.๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

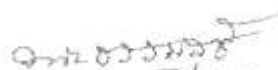
๒๗.๑ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาค

๒๗.๒ นิสิตหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑ มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว

๒๗.๓ นิสิตหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๒ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๔ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓**

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๓๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าและไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

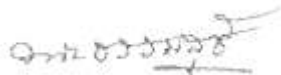
๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายวิชาเอกทุกรายวิชาและได้ระดับ S ในกรณีหลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๓๐.๗ วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (proceeding)

๓๐.๘ วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอก ร่วมกลั่นกรองก่อนการตีพิมพ์ (Peer - review) และเป็นที่ยอมรับ”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบางส่วนของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓)”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
พ.ศ. ๒๕๕๑**

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีมติให้ออกบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการผู้เป็นคณาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยจำนวนสี่รูปหรือคนที่
อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดย
คำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของ
คณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการประจำคณะ

ข้อ ๖ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีวาระ

การดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งของคณะบดี

ในกรณีที่กรรมการตามข้อ ๔ และข้อ ๕ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๗ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) วางนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย
- (๒) พิจารณาหลักสูตรเพื่อนำเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๓) พิจารณาวางระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงาน เพื่อเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๔) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่คณะบดี
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่สภาวิชาการหรืออธิการบดีมอบหมาย

ข้อ ๘ ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง วิธีการประชุมให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๔๒**

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๔๒”
- ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ
- ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตและไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป
- นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ
- ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒
- ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้
- ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

เพื่อให้การศึกษาวិชากรรมฐานของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ดังนี้

(๑) วางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การวัดผลและติดตามผลลัพธ์ของการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๒) กำหนดวัน เวลาและสถานที่ สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๓) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในวัน เวลาและสถานที่ตามที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

(๑) นิสิตระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๒) นิสิตระดับมหาบัณฑิตต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

(๓) นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน โดยให้ใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๕ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษาคิสรซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษาคิสร		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต

๒. แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ.๒๕๕๒**

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒”
- ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ
- ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป
- นิสิต ที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ
- ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒
- ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิต

วิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำ

วิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษาอิสระซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษาอิสระ		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๗๘ หน่วยกิต

๒. แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตน์โมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับคฤหัสถ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยจึงสมควรกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้ยกเลิกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

๑. วิชา	๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑	(๓) (๓-๐-๖)
		Usage of Pali I	
๒. วิชา	๑๐๒ ๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒	(๓) (๓-๐-๖)
		Usage of Pali II	

ให้รายวิชาเหล่านี้เป็นรายวิชาเรียนเสริมโดยไม่นับหน่วยกิตและแสดงผลการเรียนด้วยสัญลักษณ์ S หรือ U

นิสิตที่สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษาตั้งแต่ประโยค ป.๓ ขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาบาลี ไม่ต้องลงทะเบียนเรียน
 ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดชื่อปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. ๒๕๔๙ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) และมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงออกประกาศกำหนดชื่อปริญญา ในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กำหนดชื่อปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อ เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังนี้

(๑) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจหรือรัฐประศาสนศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” หรือ “รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รป.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.” หรือ “Doctor of Public Administration” ใช้อักษรย่อ “D.P.A.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รป.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Public Administration” ใช้อักษรย่อ “M.P.A.”

(ค)ตรี ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รป.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Public Administration” ใช้อักษรย่อ “B.P.A.”

(๒) สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Political Science” ใช้อักษรย่อ “M.Pol.Sc.”

(ค) ตรี ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Political Science” ใช้อักษรย่อ B.Pol.Sc.”

(๓) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Economics” ใช้อักษร “M.Econ.”

(ค) ตรี ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “เศรษฐศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Economics” ใช้อักษร “B.Econ.”

(๔) สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Social Work” ใช้อักษรย่อ “M.S.W.”

(ค) ตรี ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Social Work” ใช้อักษรย่อ “B.S.W.”

ข้อ ๒ การกำหนดชื่อปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ใช้อยู่ก่อนประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้การกำหนดชื่อปริญญาและอักษรย่อดังกล่าวเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พระธรรมสุธี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร
และประกาศอนุมัติหลักสูตร

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตพะเยา
 ที่ ๐๘/ ๒๕๖๒
 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.)

เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งผู้มีรายนามต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา ประกอบด้วย

๑. พระราชปรียัติ, รศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระครูโสภณปรียัติสุธี, รศ.ดร.	รองประธานกรรมการ
๓. พระครูวรธรรมวิฑูรย์, ดร.	รองประธานกรรมการ
๔. รศ.ดร.สมเดช มุงเมือง	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. ดร.ปิยะวัติ โรหิตารชุน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. พระมหาพงษ์ประภากรณ์ วิสุทธิญาณเมธี, ดร.	กรรมการ
๗. ผศ.พิศมัย วงศ์จำปา	กรรมการ
๘. ผศ.ดร.สหัทยา วิเศษ	กรรมการและเลขานุการ
๙. ด.ศ.ดร.สมยศ ปัญญามาก	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณาร่างหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) ให้เหมาะสมและเป็นไปตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. เมื่อร่างหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) เสร็จแล้วให้นำเสนอหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบตามลำดับและเสนอสภามหาวิทยาลัย เพื่ออนุมัติให้ประกาศใช้ต่อไป

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๒

(พระราชปรียัติ, รศ.ดร.)

รองอธิการบดีวิทยาเขตพะเยา ปฏิบัติหน้าที่แทน
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๖๒
สาขาวิชารัฐศาสตร์ สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์
วิทยาลัยสงฆ์พะเยา วิทยาเขตพะเยา

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงออกประกาศไว้ต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๖๒ สาขาวิชารัฐศาสตร์ สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์ วิทยาลัยสงฆ์พะเยา วิทยาเขตพะเยา”

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
ประวัติและผลงานทางวิชาการอาจารย์ประจำหลักสูตร

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ
 หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒)
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรณดร ธีรธมโม) ไชยะวุฒิภัก

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์ (รัฐศาสตร์)

๒. สังกัด วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

๓. ประสบการณ์ในการสอนย้อนหลัง ๓ ปี

๔๐๑ ๔๕๖ สัมมนาภาวะผู้นำทางการเมือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๔๐๔ รัฐศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๓๑๔ การเมืองกับนโยบายสาธารณะ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ผลงานทางวิชาการ

งานวิจัย

พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรณดร ธีรธมโม). “การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดธรรมราชาตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา” รายงานสืบเนื่องการประชุมสัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๙ และระดับชาติครั้งที่ ๑. ในหัวข้อ “วัฒนธรรมเชิงพุทธกับการพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วันที่ ๒-๓ เมษายน ๒๕๖๑) หน้า ๑๒๕-๑๓๖.

สัททยา วิเศษ, พระครูโสภณปริยัติสุธี, พระครูธรรมธรรพบุญเที่ยง พุทธสาวโก, พิศมัย วงศ์จำปา และ ว่าที่ร้อยโทนิกรณ โปธาฤทธิ. “กระบวนการพัฒนาข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการแบ่งปันผลประโยชน์จากป่าชุมชนในกลุ่มน้ำอิง ตำบลสันมะค่า อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย” รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๒. ณ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒) หน้า ๓๔๔-๓๕๓.

พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรณดร ธีรธมโม) “การนำแนวคิดธรรมราชาไปประยุกต์ใช้กับการปกครองบ้านเมือง”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๒) หน้า ๓๐-๔๑.

หนังสือ/ตำรา

พระครูโสภณปริยัติสุธี. (๒๕๖๒). **สังฆาธิปไตย : ระเบียบการปกครองสงฆ์**. พะเยา : หจก.โรงพิมพ์เจริญอักษร. (๑๗๙ หน้า). ISBN ๙๗๘-๙๗๔-๗๓๕๐-๘๔๕

พระครูโสภณปริยัติสุธี. (๒๕๕๘). **พุทธธรรมกับการบริหาร**. พะเยา : หจก.โรงพิมพ์เจริญอักษร. (๓๙๕ หน้า). ISBN ๙๗๘- ๖๑๖-๓๘๒-๕๐๖๓

**ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา**

ร้อยตำรวจตรี ดร.สมยศ ปัญญา มาก

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๒. สังกัด วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
๓. ประสบการณ์ในการสอนย้อนหลัง ๓ ปี

SO ๒๐๑๓ กฎหมายปกครอง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
SO ๒๐๑๑ กฎหมายอาญาสำหรับรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
SO ๒๑๒๒ การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๔๑๗ กฎหมายปกครอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๔๒๙ กฎหมายลักษณะพยาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๓๑๓ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และการเลือกตั้ง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๓๐๖ ทฤษฎีการเมือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ผลงานทางวิชาการ

งานวิจัย

สมยศ ปัญญา มาก. “ศึกษาวิเคราะห์หลักนิติศาสตร์ในพระไตรปิฎก”.วารสารวิทยาการจัดการ
ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม -มิถุนายน ๒๕๖๒) หน้า ๑ – ๑๔.

Somyot Panyamak, Phrakhrusoaponpariyatsutee, Phramahasurachaiphutthu, and Promphol Samphanthano. (2020). “Participatory Action Research for Integrated Biodiversity Management in Highland Communities”. 1st International Conference on Multidisciplinary and Current Educational Research (ICMCER -2020) 30th & 31st JULY 2020. Pp. 387-293.

Somyot Panyamak, Phrakhrusoaponpariyatsutee, Sahathaya Wises, (2020). “The Dynamics of Phayao: Socio-cultural Change Movements and Selfmanagement of Local Communities in accordance with Buddhism”. Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ayutthaya, Thailand. 1st International Conference on Multidisciplinary and Current Educational Research (ICMCER -2020) 30th & 31st JULY 2020. Pp.790-796.

สมยศ ปัญญา มาก. “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พื้นที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่”. วารสารวิชาการแสงอีสาน. ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม
๒๕๖๑) หน้า ๙๒ – ๑๐๒.

บทความทางวิชาการ

สมยศ ปัญญา. “เงื่อนไขเชิงโครงสร้างทางกฎหมายและการเมือง ต่อการผลักดัน ข้อบัญญัติท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรร่วม”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑) หน้า ๑๗-๓๒.

**ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พะเยา**

ดร.สัททยา วิเศษ

- ๑. ตำแหน่งทางวิชาการ** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (รัฐศาสตร์)
๒. สังกัด วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
๓. ประสบการณ์ในการสอนย้อนหลัง ๓ ปี

๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๓๑๑ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๔๑๖ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๓๑๕ การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๔๒๑ การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๔๒๖ สิทธิมนุษยชนตามแนวพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔๐๑ ๔๑๑ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ผลงานทางวิชาการ

งานวิจัย

พระครูศรีวรพินิจ และสัททยา วิเศษ. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งโบราณคดีทางพระพุทธศาสนาในจังหวัดพะเยา”. วารสาร มจร.สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ฉบับพิเศษ (พฤษภาคม- สิงหาคม ๒๕๕๙) หน้า ๑๓๗-๑๔๔.

พิศมัย วงศ์จำปา, สัททยา วิเศษ และชัยวัฒน์ จันธิมา. “การพัฒนาข้อเสนอและรูปธรรมของการปฏิรูปประเทศไทยของกลุ่มการเมืองในจังหวัดพะเยา”. วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ ฉบับพิเศษ (กันยายน- ธันวาคม ๒๕๕๙) หน้า ๑๐๗-๑๒๓.

สัททยา วิเศษ และชัยวัฒน์ จันธิมา. “แนวทางการกำหนดธรรมนูญการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยวิธีการสานเสวนา : กรณีศึกษากวนพะเยา”. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙) หน้า ๓๘-๕๖.

สัททยา วิเศษ, พระมหาพงษ์ประภากรณ วิสุทธิญาณเมธี, พิศมัย วงศ์จำปา และนภาพร หงษ์ทอง. “ภูมิศาสตร์วัฒนธรรม : ประวัติศาสตร์ เส้นทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และหลักธรรมในสมัยสุโขทัย-ล้านนา”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๐) หน้า ๒๔-๓๖.

สหทัยา วิเศษ และวิเศษ สุจินพรัหม. “สุรา นารี กับการจัดการตนเองของชุมชนในจังหวัดพะเยา”. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑) หน้า ๑๓๗-๑๕๖.

พระครูศรีปริยัตยารักษ์, ส่งเสริม แสงทอง, ทิพาภรณ์ เยสุวรณ์, สหทัยา วิเศษ และ วีรธรรม ปัญจันท์ “ประเพณีตักบาตรสองแผ่นดินพื้นที่วัฒนธรรมข้ามพรมแดนไทย-ลาว”. วารสารปณิธาน. ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑) หน้า ๔๑๕-๔๓๐.